

Sygn. akt: III AUa 91/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska (spr.)

SSO del. Joanna Kasicka

Protokolant: st.sekr.sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. w Łodzi

sprawy **M. M. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt: V U 1065/13;

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt: III AUa 91/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w T., decyzją z dnia 12 lipca 2013 roku, odmówił M. M. (1) prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), powoływanej dalej jako „ustawa o emeryturach i rentach” oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), cytowanego dalej jako „rozporządzenie”, wobec braku spełnienia przesłanek do tego świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wywiódł, że wnioskodawca nie udokumentował wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. W ocenie organu rentowego, ubezpieczony udowodnił jedynie 13 lat, 11 miesięcy i 20 dni stażu pracy w szczególnych warunkach. Brak podstaw do uwzględnienia skarżącemu okresu zatrudnienia od 10 maja 1989 roku do 6 lipca 1991 roku w Przedsiębiorstwie (...) w M. na stanowisku mechanika, ponieważ stanowisko to nie jest wymienione w cytowanym rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, zaś analiza dokumentów nie może potwierdzić, że była to praca w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 23 lipca 2013 roku, ubezpieczony domagał się jej zmiany oraz przyznania wcześniejszej emerytury, podnosząc równocześnie, że spełnił wszystkie konieczne przesłanki do nabycia dochodzonego świadczenia, w tym przesłankę pracy w szczególnych warunkach, ponieważ wykonywana przez niego w spornym okresie praca była niewątpliwie pracą w szczególnych warunkach, wykonywaną przy czyszczeniu krat i innych urządzeń ściekowych. Ubezpieczony wniósł nadto o przekazanie za pośrednictwem Zakładu środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania, wskazując, że nie ma podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do dochodzonego przez niego świadczenia emerytalnego, wobec braku udokumentowania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem ZUS, skarżący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczącego spornego okresu, zaś w dostępnej dokumentacji (świadectwo pracy z 8 lipca 1991 roku) wynika, że w okresie od 10 maja 1989 roku do 6 lipca 1991 roku był zatrudniony na stanowisku mechanika, które to stanowisko nie zostało wymienione wśród rodzajów prac uprawniających do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim, wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 roku, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. M. (1) prawo do emerytury od dnia 23 lipca 2013 roku.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań świadków E. K. i G. J. oraz zeznań samego wnioskodawcy, Sąd ustalił, że M. M. (1), urodzony (...), wystąpił w dniu 21 czerwca 2013 roku z wnioskiem o wcześniejszą emeryturę. Do dnia 22 lipca 2013 roku wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy. Na dzień 1 lipca 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez organ rentowy okres zatrudnienia ubezpieczonego w szczególnych warunkach wynosi 13 lat, 11 miesięcy i 20 dni.

Wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale wniósł o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

W okresie od 10 maja 1989 roku do 6 lipca 1991 roku odwołujący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w M.. W świadectwie pracy wystawionym za ten okres zatrudnienia wskazano, że wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika. Przedsiębiorstwo produkowało przetwory owocowe i warzywne w słoikach oraz konserwach. Skarżący przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w M., w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował w oczyszczalni ścieków. W ramach swoich obowiązków czyścił grabiami kraty (ruszty) ściekowe z papierów i odpadków, które spływały ze ściekami. Następnie oczyszczał łopatą dwa kanały, którymi ścieki były kierowane do silosu (zbiornika) gnilnego, z piasku i ciężkich odpadów, które osiadały na dnie tych kanałów. W silosie gnilnym większe odpady opadały na dno. Z odpadów powstawał szlam, który za pomocą rury szlamowej i pomp był transportowany na poletka osuszające. Ścieki z silosu były natomiast kierowane do basenu napowietrzającego, gdzie następowało ich oczyszczanie biologiczne, a następnie do basenów osadowych. Wnioskodawca czyścił grzebienie w silosie gnilnym, włączał pompy, czyścił łopatą kanały łączące silos z basenem napowietrzającym i basenami osadowymi, zbierał łopatą szlam z poletek osuszających. Sporadycznie wykonywał prace przy naprawie maszyn w przetwórni, np. gdy któryś z pracowników ekipy remontowej zachorował lub przebywał na urlopie. Przedsiębiorstwo (...) w M. nie wystawiło M. M. (1) świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Po zaliczeniu wnioskodawcy do okresów pracy w szczególnych warunkach uznanych przez ZUS również spornego okresu zatrudnienia, legitymuje się on okresem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym ponad 15 lat.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji wywiódł, że podstawą prawną dochodzonej przez ubezpieczonego emerytury jest przede wszystkim przepis art. 32, powoływanej uprzednio ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 1, 2, 3 i 4, cytowanego rozporządzenia. W myśl tych przepisów, skarżący, aby móc nabyć prawo do wcześniejszej emerytury, winien udowodnić, że legitymuje się posiadaniem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, tj. pracy o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone

na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie ze wskazaną regulacją prawną, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w tzw. wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące przesłanki: osiągnął wiek emerytalny, wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia (dla mężczyzn 25 lat), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd orzekający wywiódł, że M. M. (1) wykazał, że spełnił wszystkie nakładane przez ustawodawcę przesłanki do nabycia wcześniejszej emerytury, w tym przepracował co najmniej 15 lat w szkodliwych warunkach, wskazanych w obowiązujących przepisach. Wykonywał on bowiem prace przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. Ten rodzaj pracy został objęty dyspozycją cytowanego już rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. - wykaz A stanowiący załącznik do rozporządzenia, gdzie pod pozycją 2, w dziale IX, wymienione jest „ oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych ”.

W świetle przedstawionych okoliczności należało przyjąć, iż wnioskodawca – po doliczeniu spornego okresu – posiada co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co uprawnia do stwierdzenia, że spełnił wszystkie konieczne warunki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, w uwzględnieniu odwołania, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji swojego wyroku.

Sąd przyznał skarżącemu prawo do emerytury od dnia 23 lipca 2013 roku, tj. od dnia zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego, powołując jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia w tej kwestii art. 100 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Wyrok ten zaskarżył w całości apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w T., który zarzucił rozstrzygnięciu rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 32 ust. 1, 2, i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – poprzez błędne przyznanie M. M. (1) prawa do emerytury od dnia 23 lipca 2013 roku, podczas gdy wnioskodawca nie ma prawa do tego świadczenia, gdyż nie spełnił warunków do jego przyznania. W uzasadnieniu strona apelująca podniosła, że poza sporem pozostaje, iż wnioskodawca w okresie od 10 maja 1989 roku do 6 lipca 1991 roku pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) w M., będąc zatrudniony na stanowisku mechanika. Ustalenie przez Sąd Okręgowy, że ubezpieczony pracą mechanika wykonywał sporadycznie, a faktycznie wykonywał inną pracę niż wynikająca ze świadectwa pracy, która była - zdaniem Sądu orzekającego – wykonywana w szczególnych warunkach, ma ten skutek, że okres tej pracy nie mógłby być uznany za pracę w warunkach szczególnych, gdyż zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Okres pracy od dnia 10 maja 1989 roku do dnia 6 lipca 1991 roku, wbrew ustaleniom Sądu pierwszej instancji, nie może być uznany za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nawet przy założeniu, że była to praca polegająca na czyszczeniu kanałów z odpadków, piasku i ciężkich odpadów osiadających na dnie, bowiem powołane przez Sąd przepisy nie mają zastosowania w sprawie. Wskazany przez Sąd Okręgowy przepis zawarty w punkcie 2, Dziale IX, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, dotyczy prac w warunkach szczególnych wykonywanych w gospodarce komunalnej. Wnioskodawca był natomiast zatrudniony w (...), która podpada pod Dział X (rolnictwo i przemysł rolno – spożywczy). Wśród 16 rodzajów prac, w Dziale X nie wymieniono prac przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych, które miał wykonywać ubezpieczony w spornym okresie.

W odpowiedzi na apelację z dnia 3 stycznia 2014 roku M. M. (1) domagał się jej oddalenia, jako całkowicie bezpodstawnej. Wnioskodawca podał w szczególności, że w spornym okresie wykonywał kompleksowe prace przy

oczyszczaniu ścieków. Mimo że oczyszczalnia należała do Przedsiębiorstwa (...) w M., to oczyszczała ona ścieki nie tylko własnego zakładu, ale także ścieki przyległej rozlewni wód gazowanych oraz ścieki komunalne z W., przywożone beczkowozami przez Przedsiębiorstwo (...) w W., co może potwierdzić świadek Z. F..

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się zasadna i skutkowałą uchYLENIEM zaskarżonego wyroku oraz przekazaniem sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Trafny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ustalonym przez Sąd Okręgowy stanie faktycznym nie można stwierdzić, że M. M. (1) wykonywał przez co najmniej 15 lat pracę w warunkach szczególnych, a tym bardziej, że praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zastosowanie prawa materialnego nastąpiło więc do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, co czyni zarzut naruszenia prawa materialnego zasadnym.

Ubezpieczony ubiega się o emeryturę na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W myśl tego przepisu, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, to jest w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Z kolei w myśl § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), pracownik, który wykonywał prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pracą w szczególnych warunkach jest przy tym praca świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wskazanych w załączniku A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość zakwalifikowania pracy pod jedną z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle bowiem art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego 2010-06 -01, II UK 21/10, Legalis). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2011-10-17, I UK 174/11, Legalis). Wskazać ponadto należy, że wynikające z wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży, ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2008 r., II UK 21/10).

Dodatkowe warunki, od których zależy prawo do świadczenia określone zostały w ustępie 2 art. 184 powołanej ustawy. Stosownie do treści tego przepisu (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r., nadanym przez art. 1 pkt 20 ustawy z 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2012 r., poz. 637), emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie warunki, o których mowa wyżej, to jest określone

w art. 184 ust. 1 i ust. 2, muszą być spełnione łącznie. Niespełnienie chociażby jednego nich pozbawia ubezpieczonego prawa do świadczenia. Z treści przytoczonego przepisu wynika, że osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 roku mogą przejść na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym, według zasad obowiązujących przed wejściem życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ile warunki dotyczące ogólnego stażu ubezpieczenia oraz wymaganych okresów pracy w szczególnych warunkach osiągnęli do dnia 1 stycznia 1999 roku (data wejścia w życie ustawy). Natomiast wymagany według dotychczasowych przepisów wiek emerytalny mogą osiągnąć później, a prawo do emerytury, po spełnieniu warunków z art. 184 ust. 1 ustawy, nabywają po osiągnięciu wymaganego wieku i rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku osób będących pracownikami (ten ostatni warunek obowiązywał do dnia 31 grudnia 2012 r.).

Ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat uprawniający do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach w dniu 21 lipca 2013 roku. Przed tą datą złożył w organie rentowym wnioski o przyznanie prawa do świadczenia, wskazując we wniosku, że pozostaje w stosunku pracy, który rozwiąże z dniem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. W odwołaniu podał, że wnosi o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Organ rentowy odmówił skarżącemu prawa do emerytury, uznając, że ubezpieczony nie spełnił warunku z art. 184 ust. 1 cytowanego przepisu, to jest nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy zakwestionował bowiem fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w okresie od dnia 10 maja 1989 r. do dnia 6 lipca 1991 r. W sytuacji braku podstaw do uznania tego okresu, udowodniony dotychczas okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 11 miesięcy i 20 dni, nie jest wystarczający do nabycia przez odwołującego prawa do emerytury.

Dla ustalenia, czy wnioskodawca spełnił jedyną sporną przesłankę pracy w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat, a przede wszystkim, czy pracował w szczególnych warunkach w okresie od dnia 10 maja 1989 r. do dnia 6 lipca 1991 r., Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z zeznań świadków E. K. i G. J. oraz zeznań samego ubezpieczonego. W oparciu o ten materiał dowodowy ustalił, że M. M. (1), będąc zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Przetwórnia Owocowa – Warzywna w M., stale i pełnym wymiarze czasu pracy pracował w oczyszczalni ścieków, wykonując prace przy oczyszczaniu ścieków. W ramach swoich obowiązków czyścił kraty ściekowe grabiami z papierów i odpadków, które spływały ze ściekami. Następnie oczyszczał łopatą dwa kanały, którymi ścieki były kierowane do silosu gnilnego z piasku i ciężkich odpadów, które osiadały na dnie tych kanałów. Czyścił grzebienie w silosie gnilnym, włączał pompy, czyścił łopatą kanały łączące silos z basenem napowietrzającym i basenami osadowymi, zbierał szlam z poletek osuszających. Jedynie sporadycznie zdarzało się, że wnioskodawca wykonywał prace przy naprawie maszyn w przetwórni, gdy ktoś zachorował, bądź był na urlopie. Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, Sąd wywiódł, że M. M. (1) w spornym okresie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, dziale IX, poz. 2, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., tj. prace przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. W rezultacie Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołujący udowodnił ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, i powołując się na to ustalenie, przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Na datę wyrokowania fakt pozostawania w stosunku pracy, w związku ze zmianą od 1 stycznia 2013 r. treści art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia. Ubezpieczony złożył również oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Sąd Apelacyjny podziela w pełni zarzut strony apelującej, że w przedmiotowej sprawie nie było podstaw do zastosowania w stosunku do M. M. (2) wykazu A, działu IX, poz. 2, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), bowiem przepis ten odnosi się do prac szczególnych wykonywanych w gospodarce komunalnej. Z dotychczasowych ustaleń Sądu orzekającego nie wynika w żaden sposób, że odwołujący pracował w gospodarce komunalnej. Poza sporem pozostawało, iż w spornym okresie, tj. od 10 maja 1989 r. do 6 lipca 1991 r., był on zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w M., które podlegało pod

resort rolnictwa i przemysłu rolno – spożywczego. W tej sytuacji zasadnym było ustalenie, czy wykonywane przez skarżącego prace mieściły się wśród prac wymienionych w wykazie A, dziale X, stanowiącym załącznik do powołanego wyżej rozporządzenia. Sąd Okręgowy nie podał powodów, dla których zastosował regulację dotyczącą gospodarki komunalnej, bez jakiegokolwiek oceny charakteru wykonywanych przez odwołującego prac, a nadto warunków, w jakich były one realizowane. Z tych powodów sporny okres zatrudnienia nie mógł zostać zaliczony do prac w szczególnych warunkach, a co za tym idzie, uzupełnić brakujący do wymaganych 15 lat okres pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zaliczając ubezpieczonemu sporny okres zatrudnienia jako pracę w szczególnych warunkach, oparł się jedynie na zeznaniach świadków oraz zeznaniach samego wnioskodawcy, nie dokonując w żadnym zakresie oceny pozostałych zebranych dowodów. Ograniczył się wyłącznie do stwierdzenia, że „ w zeznaniach nie ma sprzeczności, są one logiczne i spójne”. W rzeczywistości zeznania te pozostają w sprzeczności z pozostałymi dowodami, w tym ze świadectwem pracy z dnia 8 lipca 1991 r., w którym pracodawca odwołującego, tj. (...) Przedsiębiorstwo (...) w M., podał, że w okresie od 10 maja 1989 r. do 6 lipca 1991 r. zajmował on stanowisko mechanika. Znamienne jest to, że pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a Sąd orzekający nie wyjaśnił, co było tego powodem.

Również ustalenie Sądu pierwszej instancji, że M. M. (1) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w oczyszczalni ścieków, wykonując wyłącznie prace przy oczyszczaniu ścieków, a tylko sporadycznie wykonywał prace przy naprawie maszyn, nie znajduje oparcia w treści zeznań słuchanych świadków. Świadek E. K., słuchana na rozprawie w dniu 14 listopada 2013 r., podała między innymi, że „wnioskodawca chodził do oczyszczalni z wielkimi kluczami, jak było trzeba, reperował urządzenia”, natomiast świadek G. J. zeznał, że „wnioskodawca chodził do oczyszczalni z teczką, konserwował maszyny, oczyszczał urządzenia, jak coś się zepsuło, to naprawiał”. Treść tych zeznań może wskazywać na to, że ubezpieczony wykonywał w rzeczywistości prace mechanika, a więc zgodne ze stanowiskiem wykazanym w świadectwie pracy z dnia 8 lipca 1991 r. Okoliczność ta nie została w żaden sposób wyjaśniona.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy poczyni szczegółowe ustalenia faktyczne co do charakteru i warunków wykonywania przez wnioskodawcę pracy w (...) w M. w spornym okresie, tj. od 10 maja 1989 r. do 6 lipca 1991 r., oceni w świetle obowiązujących przepisów, czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, która uprawniałaby do ubiegania się przez ubezpieczonego o prawo do wcześniejszej emerytury, ustali, czy odwołujący spełnił wszystkie konieczne warunki do nabycia dochodzonego w sprawie świadczenia, w tym przesłankę wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z tych wszystkich względów, podzielając w pełni zarzuty apelacji oraz mając na uwadze, że rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, orzeczono jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 108 § 2 k.p.c.

Przewodniczący: Sędziowie: